

FRANCESC CISCAR

Fuster contemporani

Enguany se celebren els cinquanta anys de la publicació de 'Nosaltres, els valencians'. L'efemèride és un bon al·licient per a tornar-ne a parlar, i ho fem. Del llibre que va canviar la manera de mirar-nos i d'entendre el País Valencià, de l'home que el va escriure, de la influència que el seu pensament ha tingut en la concepció del país sencer. Que hi ha tingut i que hi té. Joan Fuster.

Hi ha llibres que canvien el món, diuen. O que són expressió dels seus canvis, més exactament i també més probablement. *Nosaltres, els valencians* en pot ben ser un. No el món sencer ni com roda, però sí una manera de mirar-se i d'entendre una part concreta d'aquest món, va canviar, Joan Fuster, en escriure el llibre que –deia– hauria preferit veure ja fet per algú altre, “un centaure d'historiador i de sociòleg” que no trobava, però, enlloc. Per això, resumia, havia escomès la redacció d'un llibre com aquell, perquè “índole, propòsit i ambició” li naixien –explicitava Fuster mateix– “d'una necessitat tan objectiva com urgent”.

Era l'any 1962, i *Nosaltres, els valencians* irrompia amb força al nostre imaginari bo i plantejant, des del raonament estructurat que caracteritzava l'intel·lectual de Sueca, des de la prosa viva que el va fer i el manté bo de llegir, els interrogants clau: “Hi ha una pregunta que tots ens hem fet en alguna ocasió, moguts per un motiu o altre”, escrivia al pròleg: “què són –què som– els valencians? Ens l'hem feta els valencians, i se la fan, també, els altres catalans”. I ell va mirar de donar-hi algunes respostes.

Les pàgines que segueixen són un fragment panoràmic des del qual ens afegim al seguit d'actes, acadèmics i cívics també, que van donant cos a la commemoració: hi entrevistem el professor i escriptor Jaume Pérez Montaner, que ens ofereix una mirada general sobre l'home i la seva obra; tornem a la Universitat de València, que li dedica exposició; presentem la veu directa de Joan Fuster des d'alguns fragments de les entrevistes que li vàrem fer a EL TEMPS i, també, amb un avançament editorial: 3i4 és a punt de publicar un nou volum de la *Correspondència*, que inclou les cartes bescanviades amb Max Cahner: ell va ser qui va perseguir Fuster perquè inaugurés Edicions 62 amb un llibre sobre el nostre sud, i així va néixer *Nosaltres, els valencians*; la lectura de les cartes que es van bescanviar tots dos homenots, i amics, no pot ser més oportuna. I, finalment, hem donat espai a la generació següent: deu veus que volten la trentena ens expliquen el seu Fuster. Són historiadors, sociòlegs, escriptors, periodistes. Ja han crescut coneixent Joan Fuster, llegint-lo, parlant-ne. I n'explíciten, cadascú des del seu camp i la seva experiència, la vigència.

Núria Cadenes